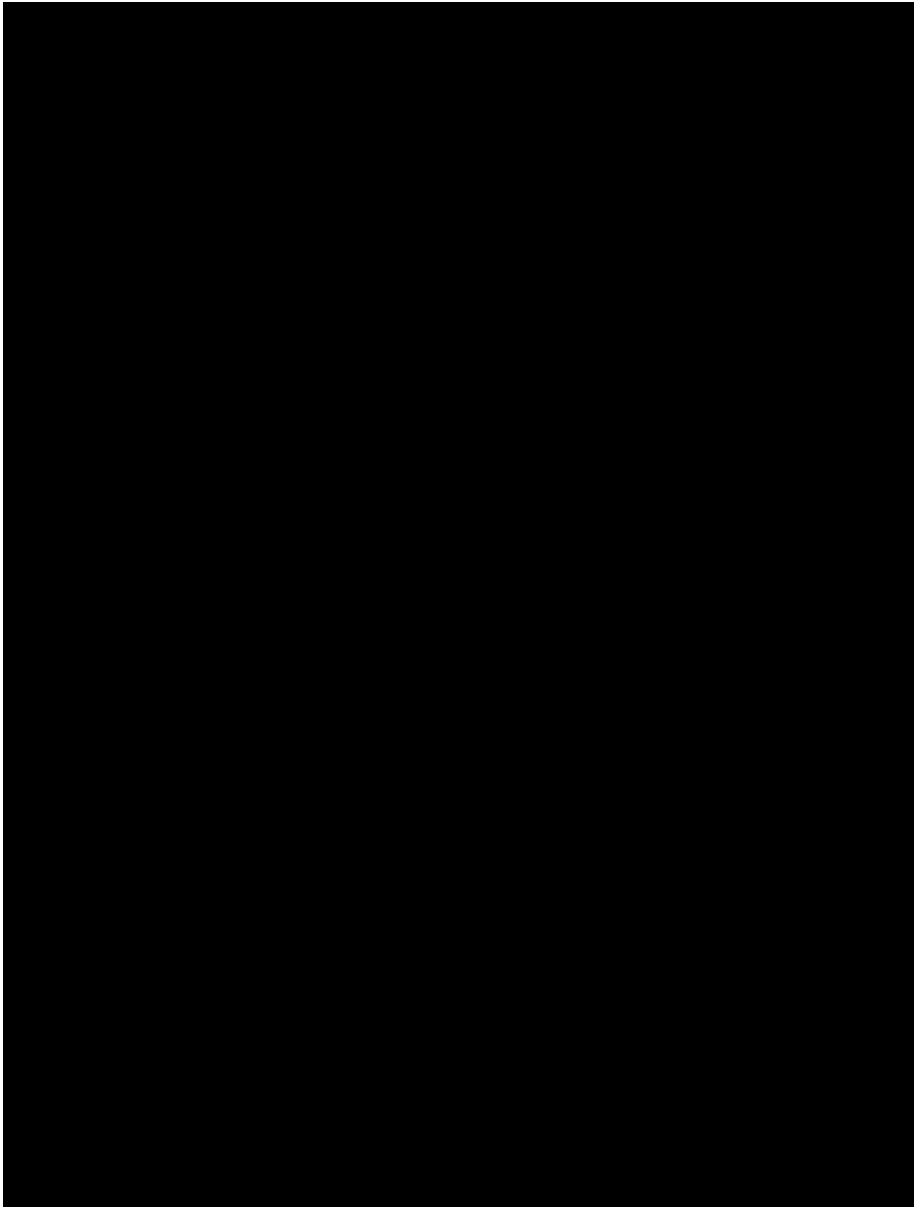

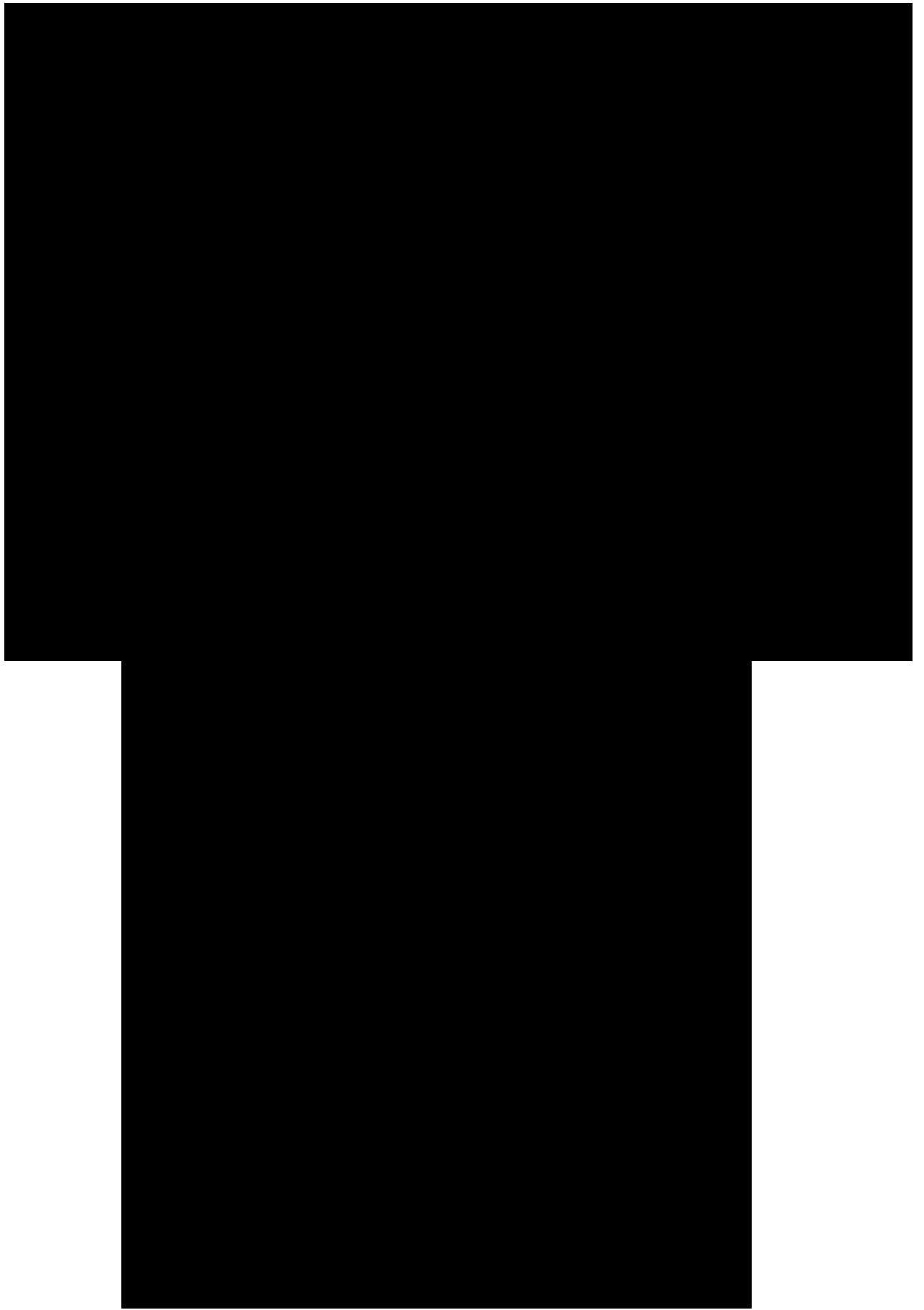
Inskannat och omvandlat till digitalt dokument med hjälp optisk teckenigenkänning av undertecknad. Det digitala dokumentet har sedan formaterats och korrigerats så att det så långt som möjligt ger en bild originalet. Underlaget är en kopia av den skrift som trycktes 1944 vilket gör att bildkvalitén är låg . Kopian har lånads från Länsbiblioteket Västernorrland. Skriften var i liggande A4 format. Har formaterat om till stående för att ge bättre läsbarhet i digitala media.

Skriften förutom sitt släkthistoriska intresse ger en bild av tidsandan en dominerande manlig värld, men också en tidig personalomhuldande organisation. Modigs varuhus lades ner (när?) och troligen på 1980-talet revs huset. Där finns nu ett större bostadskomplex Varuhuset saknas åtminstone av den bibliotekarie som gav mig upplysning om det. ”Där fanns så mycket olika saker att välja från”.

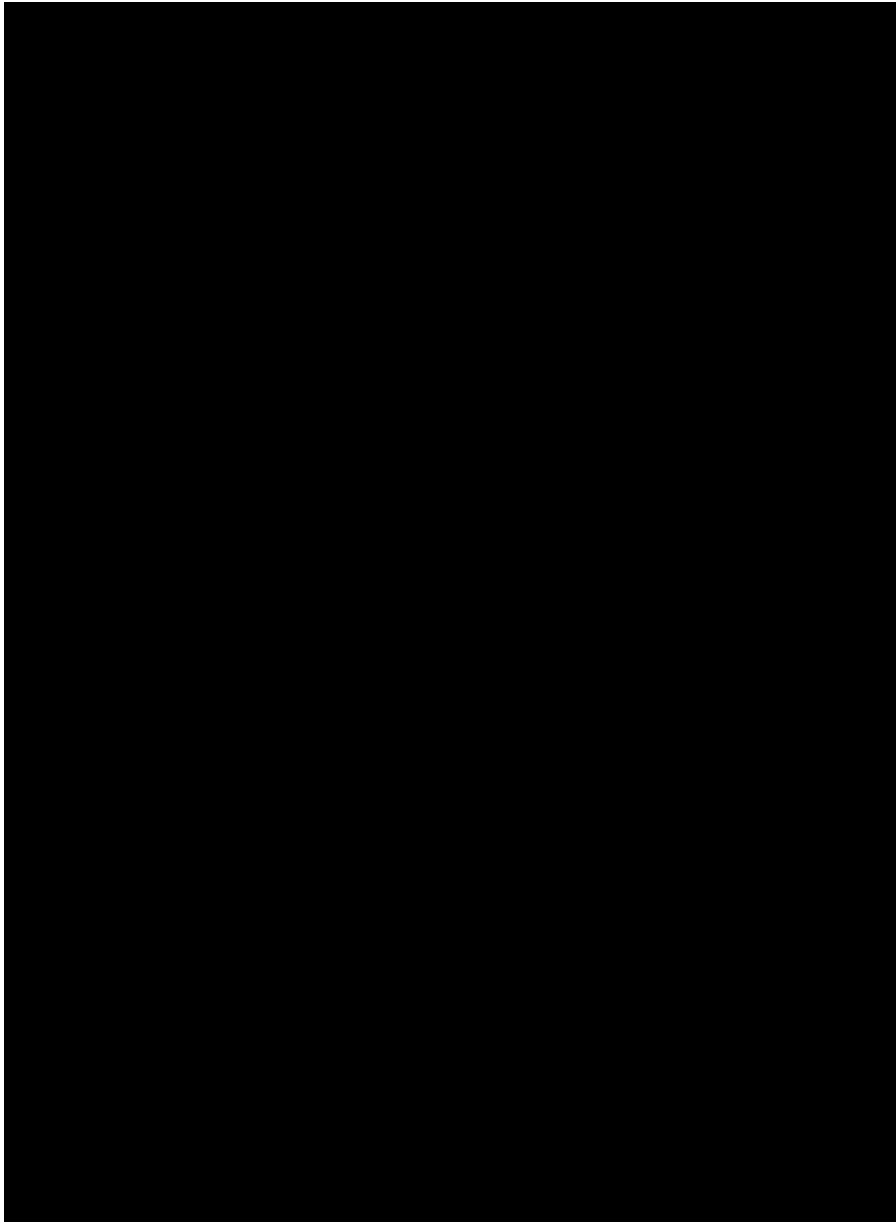
Hans Forsslund
Södra Murgatan 47
621 57 Visby
hans@forsslundsystems.se

0498 25 99 84
0760 91 23 90

CARL MODIG

föddes den 2 december 1844 på torpet Södra Hagen i Daretorps socken av Skaraborgs län, son till torparen Lars Andersson Modig och hans hustru Maria Christina Svensdotter Blomqvist.

SLÄKTEN

Åtminstone sju generationer tillbaka hade släkten Modig varit bosatt i den lilla västgötaskocken Daretorp, när Carl Modig lämnade fädernebygden och drog ut i världen. Ungefär lika länge hade hans förfäder livnärt sig som " rotesoldater " d. v. s. på en gång varit krigare och jordbrukare. När de icke behövdes för krigiska värv, gingo de hemma på roten och skötte sitt jordbruk, alltemellanåt deltagande i militära övningar. Släktnamnet Modig är ett typiskt soldatnamn i likhet med t.ex. Tapper, Rask och andra dylika namn. Carls farfar, torparen och med tiden kyrkväktaren Anders Svensson blev år 1790 rotesoldat och erhöll som sådan släktnamnet MODIG.

Som en kuriositet och i sin ringa mån ett bevis för att intresset för musik har gamla anor inom släkten må omnämnas, att Carls morfar Sven Blomqvist på soldattorpet Rudan under Kvistegården i Daretorps socken tjänstgjorde som klarinettblåsare vid sitt regemente.

1844 - 1869

Det är en ganska sällsam och i flera avseenden märklig levnadshistoria, som man får lära känna, när man följer Carl Modigs öden genom åren.

Redan vid 11 års ålder förlorade Carl sin far, varför han fick sluta skolan och taga plats som vallpojke för ett 50-tal får. Som 12-åring kom han i skomakarlära och året därpå - 1857 - började han det yrke, som i omkring femton år var hans, skradderiyrket. År 1862 finna vi den 18-årige ynglingen i Stockholm, där han sökte ytterligare utbildning som skraddare. I hans efterlämnade anteckningar står det: » Blev utlärd år 1865 ». Samma år reste han över till Köpenhamn »för att söka arbete och förkovran i yrket ». För fortsatt utbildning hyste han planer på att begiva sig till Tyskland och Frankrike, men kassan räckte inte till. Efter en del konditioner som skraddare på olika håll i Danmark och en plats som jordbruksarbetare i Skåne, där han fick » 16 skilling om dagen samt mat och husrum" begav han sig 1866 först till Värmland och sedan till Stockholm, som han besökte under den där pågående utställningen.

Men hågen drog honom norrut. Han följde norra stambanan och försörjde sig som så många andra västgötar på den tiden som rallare. År 1867 kom han till Sundsvall, där han

lärde känna skraddarmästaredottern Magdalena Sjödin, med vilken han samma år ingick förlovning. Magdalena Sjödin var Härnösandsflicka och för att hälsa på sina släktingar reste han till Härnösand » utan avsikt att stanna här » - som det står i anteckningarna. Han fick anställning hos sin blivande svärfader och gifte sig med Magdalena Sjödin i Härnösand den 13 oktober 1868.

Därmed är det första skedet i levnadshistoria tillända. Den nu 24-årige västgötapojken blir Härnösandsbo för livet.

1869 - 1862

Det dröjde icke så länge, förrän Carl Modig grundade ett självständigt företag.

Redan året efter giftermålet - det var år 1869 - började han egen rörelse som skraddarmästare i Härnösand. Sin första lokal hyrde han i fru Öhmans gård vid Storgatan, numera kvarteret Rådhuset nr 3. Startkapitalet var icke stort. Han fick låna hela 5 riksdaler av sin svärfar. Snart nog visade sig hans duglighet och framåtanda. Han började så smått och försiktigt, men rörelsen gick hastigt framåt. Han behövde ökade utrymmen för sitt skradderi och år 1871 flyttade han över gatan till järnhandlanden Sundströms gård, numera Storgatan 23. Efter endast ett år visade det sig också där vara för trångt för det växande företaget och redan år 1872, tre år efter starten, kunde han inköpa en egen gård, samma fastighet som alltjämt är i släktens ägo, nämligen Långgatan 2 eller Köpmangatan 12 som den numera betecknas. Under de närmaste åren utvidgades rörelsen steg för steg och omfattade bl.a. klädeshandel, buntmakeri och trikåstickning. Så småningom upphörde skradderiet och affären blev framför allt en garn- och vävnadshandel. Särskilt försågos skraddare och hemsömmerskor med tyger och sybehör, varvid även symaskiner såldes. Under dessa år drabbades Carl Modig av flera personliga sorger: 1881 dog hans hustru och av de ses barnen i detta äktenskap avledo icke mindre än fem i späd ålder.

1882-1909

Den 29 juni 1882 ingick Modig äktenskap med WENDLA MARIA HENRIETTA AMNÈUS, dotter till kyrkoherde P. E. Amnéus i Nätra och hans hustru Clara Henrietta Borgström.

I deras äktenskap föddes tolv barn, varav tio alltjämt äro i livet.

År 1884 inköptes lantstället »Hvilan » som Modig 1896 lät vinterbona och där han med sin familj fick framleva sina sista 25 år i Härnösand.

PERSONLIGA INTRESSEN

Carl Modig var sedan tidiga år varmt religiöst intresserad. Han slöt sig i Härnösand till de lågkyrkligt sinnade och blev en av » läsarnas » ledare och förtroendemän såväl i Härnösand som i hela södra Ångermanland. Han hade personliga vänskapsförbindelser med lektor P. P. Waldenström och blev medlem av Svenska Missionsförbundet, inom vilket samfund han var en av stiftarna både till Härnösands Friförsamling och Södra Ångermanlands Missionsförsamling. Han var bl. a. en av de drivande krafterna i fråga om byggandet av religiösa samlingslokaler i Härnösand och hans namn är knutet till såväl Lutherska Bönhuset och Immanuelskyrkan som » gamla Frälsningsarmen » (vid

Gådeåvägen). Han innehade under årens lopp åtskilliga förtroendeposter inom den frikyrkliga rörelsen, som han på olika sätt trofast stödde och gynnade.

Carl Modig fick även tid att i någon mån ägna sig åt Härnösands kommunala liv. Så var han bl. a. stadsfullmäktig i elva år, ledamot av fattigvårdsstyrelsen i femton år och initiativtagare till yrkesbrandkåren i staden.

AFFÄRENS UTVECKLING

Carl Modig kom till Norrland under en period, som för vår landsända kännetecknades av en sjudande kraftutveckling, vilken icke minst gjorde sig gällande i Ådalen och i Härnösand. Trävaruindustrins frammarsch medförde givetvis ett betydande uppsving för all köpenskap i bygden. Då vid denna tid ännu inga handlande funnos i de angränsande socknarna, var befolkningen hänvisad att göra sina uppköp i Härnösand.

Ett hinder för livligare utveckling låg i de dåtida kommunikationsmöjligheterna. Härnösand erhöll först år 1893 järnvägsförbindelse med norra stambanan. Affärsmännen måste därför ända till 90-talets början inköpa sina vinterlager på hösten och sjöledes få dem upp till Härnösand.

Undre 1880-talet utvecklades affärsrörelse att i allt större utsträckning bli en partihandel. Carl Modig som med åren själv huvudsakligen ägnade sig åt partihandeln, reste till marknaderna, gjorde långa resor uppåt landet och skaffade sig åtskilliga affärsförbindelser.

Sonen Mauritz, född år 1876, inträdde 1892 i affären och fick så småningom övertaga minuthandeln. Den 11 juli 1898 anmäldes till handelsregistret, att Carl och Mauritz Modig under firmanamnet Carl Modig & Co. idkade handel med garner, vävnader och korta varor. År 1903 lämnade Mauritz firman och började driva egen minuthandel i lokalerna vid Långgatan under firmanamnet Härnösands Manufakturmagasin. Carl Modig fortsatte partihandeln under oförändrad firma.

Här må även omnämnas, att Carl Modig, trogen sitt västgötska ursprung, ständigt uppehöll en god kontakt med industrins och köpenskapens frammarsch i sin födelsebygd. Särskilt var utvecklingen inom textilbranschens område i »Sjuhäradsbygden». föremål för hans livliga intresse, vilket även satte spår i det egna företaget.

1909 - 1944

När Carl Modig - efter att i jämt fyrtio år ha lett sitt företags öden genom goda och onda år - den 12 oktober 1909 gick bort, övertogs affärsrörelsen de facto av sonen Paul Modig, som redan vid 14 års ålder - det var år 1901 - började göra sina första lärospån inom firman. Den första och angelägnaste uppgiften blev att stabilisera företaget.

Om utvecklingen under de trettiofem år, som Paul Modig lett företaget, ni' följande fakta ge. en

förställning.

1910 inköptes av styrman j. E. Halén den angränsande fastigheten Pumpbacksgatan 5.

1914 omändrades fastigheten Långgatan 2, varvid värmeledning installerades i enlighet med tidens krav.

1916 övertogs bröderna Nordlanders firma vid Köpmangatan 4 och samtidigt inträdde Bror ANDERS Lundblad som förste man i affären. Företaget erhöll i denne en skicklig och energisk medhjälpare, som blivit en trojänare i firman. Lundblad som sedan 1929 är disponent för Varuhuset och ledamot i dess styrelse, har i samband med vårt jubileum tilldelats Kungl. Sällskapet Pro Patrias medalj för trohet och flit.

1917 påbörjades moderniseringen av den året förut inköpta Wassbergiska fastigheten Långgatan 4.

1918 bildades AB. Paul Modig, som övertog partiaffären, under det att minuthandeln fortsatte under det gamla firmanamnet till år 1937.

1922 revs ett hus på den förutvarande Wassbergiska tomten Långgatan 4 och uppfördes där i stället ett stenhus, som sammanbyggdes med den gamla fastigheten och bl. a. kom att inrymma en matthall.

1928 - 29 uppfördes för AB Paul Modigs räkning ett stenhus vid Storgatan 41 och under samma tid moderniserades på nytt affärslokalerna vid Långgatan och Pumpbacksgatan.

1935 övertogs aktiemajoriteten i herreki-peringsfirman AB. Carl Sundström vid Trädgårdsgatan 4 och anställdes som affärschef EINAR ERIKSSON. Samma år inköptes, för att få utrymme för en möbelavdelning, fru Maja Olssons fastighet Långgatan 6 och i samma hus erhöles lokaler för en påbörjad tillverkning av täcken och madrasser m. m.

1937 ombildades minutaffären till aktiebolag med firmanamn Modigs Varuhus. Samma år inrymdes i en angränsande byggnad vid Storgatan en lokal för vaddtillverkning, varjämte en större vaddkardningsmaskin installerades därstädes. Samma år öppnade partiaffären ett nederlag i Skellefteå, där som föreståndare tjänstgör DAVID MODIG, som dessutom bereser distriktet norr om Umeå upp till nordligaste Norrland.

1938 inköptes fastigheten Långgatan 8, där övre våningen togs i bruk som sysalar för en i april samma år startad fabrikation av skjortor, pyjamas m. m. och nedre våningen gav ytterligare utrymme åt Varuhusets möbelavdelning.

1940 ingick företaget som intressent i firma H. Jönsson & Co. i Kramfors.

1941 övertogs för AB. Carl Sundströms räkning det gamla Edelsvårdska affärshuset vid Stora Torget.

Efter ombyggnad 1941-1912 har Herrekiperingen där erhållit moderna och tidsenliga lokaler. Den gamla affären vid Trädgårdsgatan 4, som även moderniserats, drives som filial.

Samma år övertogs även helt Béves Efr. AB. i Sundsvall, som från år 1926 ägts av ABEL MODIG. Denne, som trots sin ungdom på ett synnerligen skickligt sätt lyckades upparbeta firman och vinna förtroende och aktning inom skilda kretsar, gick hastigt bort den 2 februari 1941.

Jämte tvillingbrodern SETH - i 23 år revisor i firman - var han den yngste i den stora syskonskaran.

1942 blev GÖSTA MODIG, som 1928 inträdde i affären och efter studier i England och Tyskland åren 1931-1934 ägnat sig åt partihandeln, disponent i AB Paul Modig

1944 inträdde Sören Modig - efter studentexamen, handelsstudier och affärspraktik - som affärschef i Béves Efr. AB. i Sundsvall.

PERSONAL

Vårt företag har under de gångna åren haft den utomordentliga förmånen att äga till gång till en rad driftiga, pålitliga och energiska medarbetare i såväl parti- som minutaffären.

G . W. BOSTRÖM, som kom i vår tjänst 1904 och alltså i 40 år tillhört vårt företag, bereser alltjämt som försäljningsrepresentant ett distrikt, som omfattar Ångermanland på båda sidor om Ångermanälven upp till Helgum samt socknarna Nordingrå, Ullånger och Vibyggerå. Boström, som sedan 1918 är styrelseledamot i AB. Paul Modig, har under sin långa tjänstgöring gjort vårt företag stora tjänster samt på ett förtjänstfullt sätt bidragit till affärens utveckling och stabilisering.

Han erhöll på sin 50-årsdag 1935 Kungl. Sällskapet Pro Patrias medalj för trohet och flit.

Med anledning av jubileet har ovanstående sällskaps medalj för trohet och flit tilldelats ytterligare tolv av våra äldsta medarbetare och är det oss angeläget att såväl till medaljörerna som till övriga anställda uttala vårt varma tack för deras insatser under de gångna

åren.

Med företagets utveckling har personalen givetvis väsentligt utökats. År 1910 var de anställdas antal 10 och f. n. är antalet 146 (med dotterföretagen över 200).

För att ordna personalens pensionsfråga ha företagen dels år 1934 anslutit sig till Svenska Personal-Pensionskassan (S.P.Y.) och dels bildat egna pensionsstiftelser. Det sammanlagda kapitalet för dessa stiftelser utgör f. n. kr. 283.000:-.

År 1943 bildade de anställda en personalförening, som innevarande är i samarbete med företaget inköpt en sommarvilla i Solumshamn som semesterhem. Under sommarmånaderna i år har där avlagts över 500 besök.

TACK

Det är med en känsla av stor och djup tacksamhet som våra företag och deras ledare begå detta jubileum. Ett affärsföretag som vårt är givetvis i många avseenden beroende av såväl de statliga som kommunala myndigheternas vilja och förmåga att föra den sociala och ekonomiska utvecklingen i samhället framåt. Vi har därför all anledning att betyga myndigheterna vår tacksamhet för de stora fördelar, som vi haft av en framsynt och gagnarik ledning av vår landsdels öden. Till den under åren ständigt växande kundkretsen, med vilken vi haft de angenämaste förbindelser, framföra vi likaledes vårt värdsamma tack för de gångna åren. Med våra leverantörer ha vi haft ett gott och värdefullt samarbete, varför vi här vilja begagna tillfället att uttrycka vår stora tillfredsställelse.

INFÖR FRAMTIDEN

Den snabbskiss av vårt företags öden under de gångna åren, som denna lilla historik sökt åstadkomma, har framförallt velat giva en skildring av vår affärs grundare och rörelsens utveckling under 75 år.

Det är vår förhoppning för år som ligga framför oss, att vårt företag måtte få åtnjuta samma förtroende, som hittills kommit oss till del.

Det vore oss även en stor glädje, om framtidens utveckling för vår affärsrörelses vidkommande finge ske i enlighet med det gamla svenska mottot:

»Från fäder har det kommit ~ Till söner skall slet gå»

Denna bild är inte från skriften utan den har jag funnit på <http://www.gamlavykort.nu>